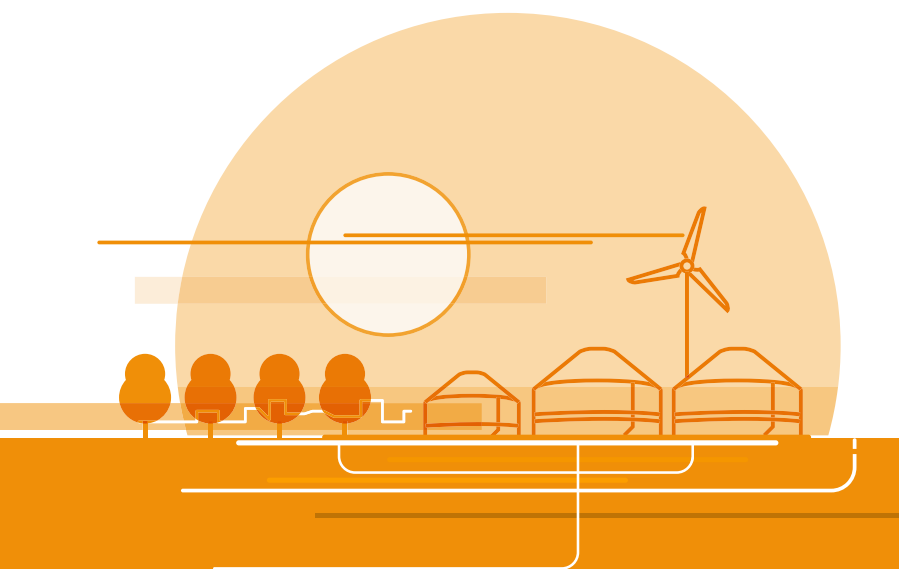


Participanten- vergadering

EEN VERSLAG IN TEKST EN BEELD



meewind

Inhoudsopgave

Opening	3
---------------	---

BLOK 1

Verslag Beheerder	4
Ontwikkeling & resultaten	8
Zeewind Bestaande Parken & Zeewind Nieuwe Parken	9
Groenfonds Regionaal Duurzaam	13
Energie Transitiefonds	19
Vooruitblik 2024	22

BLOK 2

Behandeling vooraf ingestuurde vragen	25
---	----

Opening

Welkom

Jurjen Algra, Operationeel Directeur van Meewind, heet namens Meewind alle aanwezige participanten én de mensen die via de livestream meekijken, welkom bij de participantenvergadering. Hij staat even stil bij de Prodentfabriek in Amersfoort waar tot 2012 tandpasta werd gemaakt, nu evenementenlocatie. Al eerder hield Meewind er een vergadering en Amersfoort is het hart van de regio waar jaarlijks de Meewindkoers-wielertocht plaatsvindt. Blij om dit jaar weer een fysieke bijeenkomst te hebben en fijn dat er zoveel mensen gekomen zijn, ondanks de afzeggingen door winters weer in het zuiden, zo sluit hij zijn welkomstwoord af.

Agenda

Er is een druk programma. Het doel van deze participantenvergadering is om participanten naast de kwartaalupdates, de website en de nieuwsbrieven, jaarlijks te informeren over wat het afgelopen jaar precies gebracht heeft voor de fondsen en samen vooruit te kijken. Dat zal Chrisbert van Kooten, Algemeen Directeur van Meewind, doen in het eerste blok. In het 2de blok behandelt hij samen met Willem Smelik, oprichter van Meewind, vooraf ingestuurde vragen. Daarna geeft journalist en econoom Mathijs Bouman een inspirerende presentatie over de financiering van de energietransitie.

Blok 1

Chrisbert van Kooten



Verslag beheerder

- Introductie
- Ontwikkeling Meewind
- Ontwikkeling en resultaten
 - Zeewindfondsen
 - Groenfonds Regionaal Duurzaam
 - Energie Transitiefonds
- Vooruitblik 2024

Blok 2

Chrisbert van Kooten & Willem Smelik



Participantenvragen

- Behandeling vooraf ingezonden vragen

Blok 3

Mathijs Bouman



Gast spreker

- De energietransitie
Geld speelt wél een rol

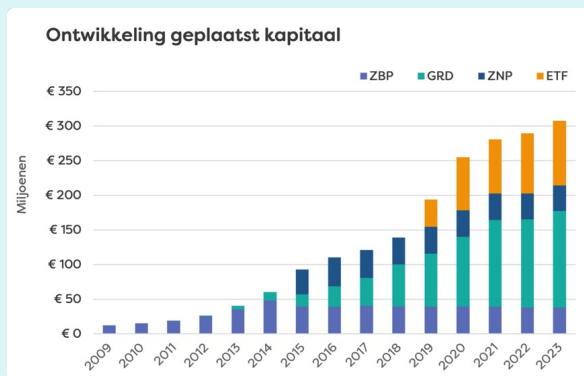
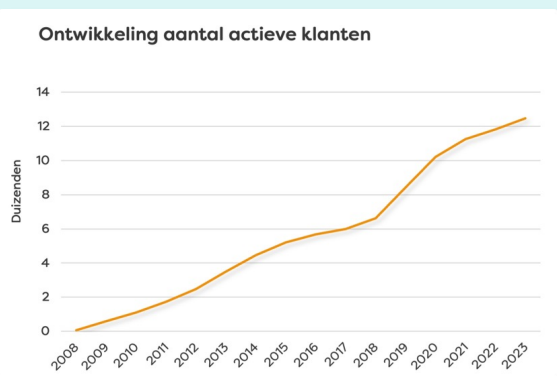


Blok 1

Verslag Beheerder

Ontwikkeling Meewind

Chrisbert van Kooten, sinds drie jaar bij Meewind werkzaam waarvan de laatste anderhalf jaar als Algemeen Directeur, start met een terugblik op wat er het afgelopen jaar bij Meewind en haar fondsen is gebeurd.



Ontwikkeling sinds 2009

Meewind bestaat nu 15 jaar; het eerste fonds werd al opgericht in 2008. Inmiddels is het 14,5 jaar geleden dat het eerste project werd geclosed, namelijk Belwind. Sindsdien heeft Meewind vier fondsen opgericht. En dat samen met inmiddels 12.474 participanten die bij elkaar ruim €307.000.000,- hebben geïnvesteerd.

Wat is er bereikt?

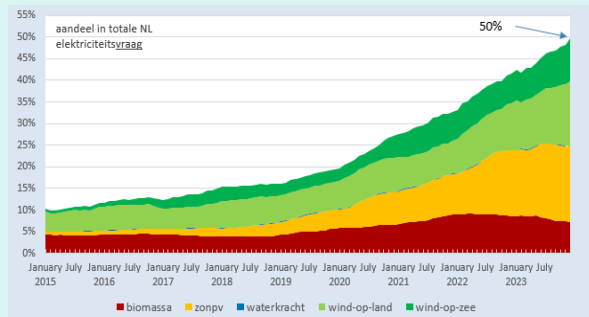
Meewind is destijds niet gestart omdat er toen al zoveel gebeurde op het gebied van duurzame energie. Het woord “energietransitie” was in die tijd waarschijnlijk vrij onbekend. Meewind was er wat dat betreft vroeg bij, en veel van de participanten ook. Er is in de afgelopen 15 jaar veel gebeurd in de wereld om ons heen. Met name de afgelopen paar jaar heeft de energietransitie momentum gekregen.

Waar staat de energietransitie eind 2023?

Dat heeft ertoe geleid, zoals u ziet in het linkerplaatje hieronder, dat het aandeel duurzame energie en het verbruik behoorlijk is gestegen. Het afgelopen jaar waren er zelfs voor het eerst berichten dat als we allemaal ons best doen, er scenario's zijn waarin in 2030 de CO2-reductie-doelstellingen worden gerealiseerd. Maar dat gebeurt natuurlijk niet vanzelf. Daar moet echt nog wel heel veel voor gebeuren. En daar zet Meewind zich natuurlijk dagelijks voor in.

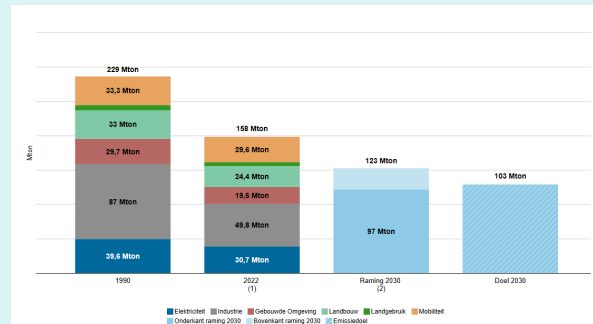
Percentage hernieuwbare elektriciteit in NL

voortschrijdende 12-maand gemiddelde; t/m dec. '23



Bron: Martien Visser, X
Entrance/Energieopwek
NB: niet-genormaliseerde windenergie

Ontwikkeling broeikasgasemissies in Nederland



Bron: Dashboardklimaatbeleid.nl (PBL / Emissieregistratie.nl)

Ontwikkelingen organisatie

Van Kooten staat kort stil bij de Meewind-organisatie en introduceert enkele nieuwe collega's:

- Jacqueline Bongartz is begin vorig jaar gestart als financieel directeur en trad per 1 juli 2023 toe als Bestuurder. Zij werkte hiervoor als Zakelijk Directeur bij het Stedelijk Museum in Amsterdam. Daarvoor was ze financieel directeur bij een aantal bouwondernemingen.
- Mi-Sook Westra heeft de klantenservice versterkt.
- Joop Jansen heeft Arjan van der Heijden vervangen als Externe Compliance Officer. Er komt heel veel regelgeving af op Meewind. Jansen is van het bureau Partner in Compliance en heeft een aantal collega's waar hij op kan terugvallen.
- Michael Blom is de nieuwe Risk Manager van Meewind; een rol die tot voor kort door Steven Verschuren werd ingevuld.

Transparantie gevraagd: écht duurzaam versus greenwashing

Van Kooten noemde het woord "compliance" al even: er wordt veel van de organisatie gevraagd. Daar heeft Meewind zich op in te stellen. Een heel belangrijk onderwerp van het afgelopen jaar is regelgeving rondom verantwoording en transparantie: "je kan wel zeggen dat je duurzaam met dingen omgaat, maar wie zegt nou dat dat echt zo is?" Dat is echt duurzaam versus greenwashing. Daar probeert de regelgever paal en perk aan te stellen. Dat betekent dat je moet doen wat je zegt en moet zeggen wat je doet. Dat brengt het nodige werk voor ons met zich mee.

Duurzaamheidsresultaten

Al vele jaren geeft Meewind informatie over de impact van de investeringen op het gebied van CO2-reductie. Bij de Zeewind-fondsen ging het in 2023 om 221.205 ton CO2 eq/jaar, bij Groenfonds Regionaal Duurzaam om 513.708 ton CO2 eq/jaar (van het Energie Transitiefonds is dat (nog niet) bekend).

CO2-terugverdientijd

Maar eigenlijk gaat het veel verder. Want op het moment dat je een zonnepark bouwt, dan veroorzaakt de bouw zelf ook CO2-uitstoot. Dat ziet u hiernaast op het plaatje: zo'n project maakt een bepaalde levenscyclus door. 60% tot 70% van de uitstoot zit in de voorbereiding en in de realisatie van zo'n park. Dat zijn natuurlijk allemaal gemiddelden en verschilt per park en waar je je materiaal vandaan haalt. Het duurt 2 tot 4 jaar voordat je CO2-neutraal bent. Voor wind is dat korter: 3 tot 6 maanden.

Verplicht rapporteren

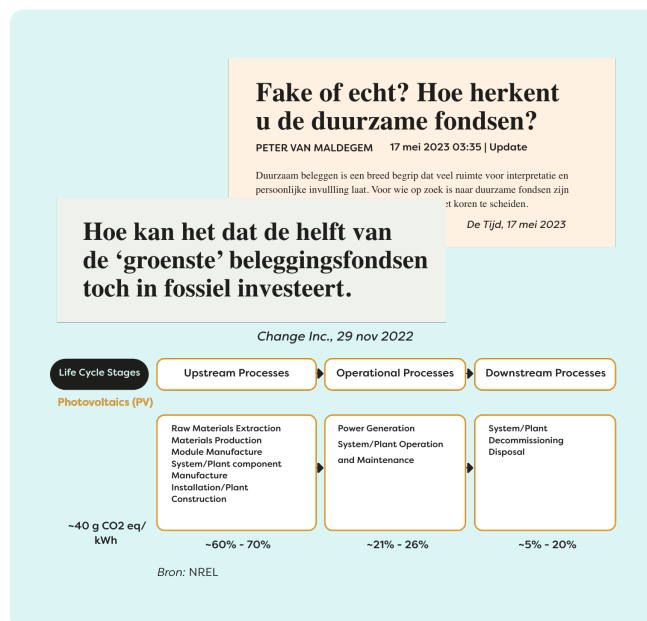
Dat wil Meewind allemaal goed in beeld hebben; daar is ze mee bezig. Daar heb je goede informatie voor nodig en die is niet altijd beschikbaar. We hebben een hoop kredietnemers die erkennen dat het belangrijk is maar voor wie het ook lastig is: zij hebben de informatie niet en moeten ondertussen ook nog hun bedrijf runnen.

Hoe vult Meewind haar rol in?

Toch is het nodig. Meewind ziet het als haar taak om onze kredietnemers daarbij te helpen. Daar heeft Meewind een programma voor ontwikkeld. Meewind:

- helpt met voorlichting, zodat kredietnemers begrijpen wat precies de bedoeling is;
- helpt hen te vinden waar je de informatie kunt halen; en
- helpt bij het maken van berekeningen om het uiteindelijk allemaal goed in beeld te krijgen.

Dat is belangrijk omdat het uiteindelijk bijdraagt aan de geloofwaardigheid van de dingen die we hier met elkaar doen. Zodat we niet alleen maar zeggen dat we iets doen maar ook kunnen aantonen dat het daadwerkelijk een positieve impact heeft.



Andere uitdagingen: politieke onzekerheid en wind op zee

Het onderbouwen van “echt duurzaam” is niet de enige uitdaging. Er zijn eigenlijk geen kranten vandaag waarin niet veel over politiek wordt geschreven. Bij de laatste verkiezingen hebben een aantal partijen gewonnen die niet hele overtuigende verhalen over het klimaat hebben, geen grote supporters zijn van maatregelen. De vraag is wat dat betekent; dat houdt Meewind bezig.

We lezen ook eigenlijk geen dag meer niet over het klimaat. En dat is eigenlijk positief: 5 of 10 jaar geleden was dat anders. Maar je leest ook over problemen omdat materiaal en arbeid duurder geworden is. Daar heeft Meewind bij de realisatie van nieuwe projecten ook mee te maken. Daar laat zij zich niet door uit het veld slaan; zij maakt er het beste van.



Ontwikkeling & resultaten

Het jaar in beeld



U ziet hier SemperPower: Meewind financierde afgelopen jaar een groot batterijproject dat gebruikt wordt om het net in evenwicht te houden. Een groot aandachtspunt van vandaag. U ziet Zonneweide Haghorst: een groot zonnepark op land dat afgelopen jaar is gebouwd. En in het midden ziet u Goede Buren Windpark Streepland. Zomaar wat zaken die Meewind bereikt heeft in 2023.

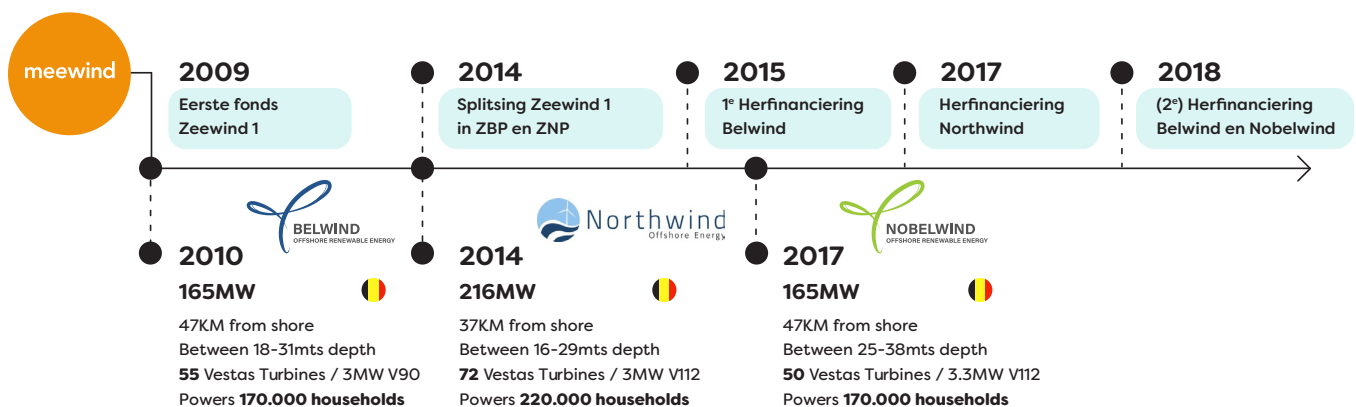
Zeewind Bestaande Parken & Zeewind Nieuwe Parken

Historisch overzicht

De Zeewindfondsen hebben een relatief turbulent jaar gekend. Ze kennen een relatief lang verleden dat teruggaat tot 2008 toen Zeewind 1 ging beleggen in Belwind. Dat is uitgebouwd. Ook is er geïnvesteerd in Northwind.

In 2014 is besloten om Zeewind 1 te splitsen in de subfondsen Zeewind Bestaande Parken en Nieuwe Parken omdat er een nieuw project zou worden gerealiseerd: Nobelwind. Er waren participanten die zich afvroegen of een nieuwe ontwikkeling bij het operationele park gevoegd moest worden. Zo is het fonds Zeewind Nieuwe Parken ontstaan en Nobelwind dat draait sinds 2017.

Die windparken zijn in de tussentijd alweer 1 of 2 keer geherfinancierd. Dat betekent dat er, omdat de rente op dat moment laag was, nieuwe bankfinanciering werd aangetrokken. Dat heeft extra middelen gegeven die in de tussentijd zijn uitgekeerd. Daar hebben participanten dividend voor ontvangen in de loop van die jaren.

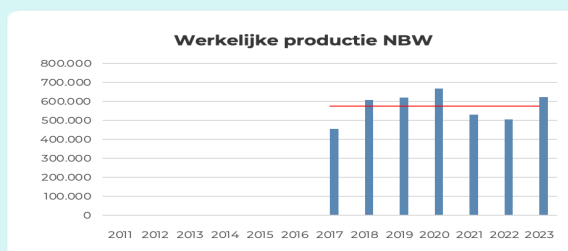
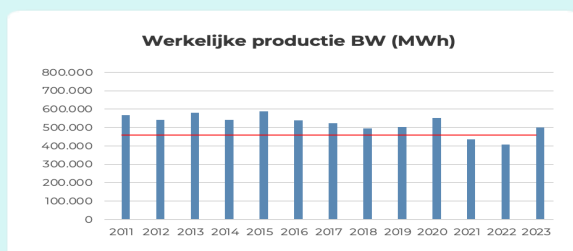


Hoe deden de parken het in 2023? Productie was goed!

2023 was voor de windparken eigenlijk een heel goed jaar. Dat zal misschien verbazen met het resultaat van Zeewind Bestaande Parken in het achterhoofd. Het was een goed jaar in termen van productie. U ziet dat in deze grafieken.

De rode lijn is de gemiddelde productie die jaarlijks wordt verwacht. Ieder blauwe balkje is de productie van een bepaald jaar. Het meest rechter blauwe balkje (= 2023) ligt in beide plaatjes ruim boven de rode lijn.

Er is dus meer geproduceerd dan gemiddeld wordt verwacht.



Kritische succesfactoren: wat is er 2023 veranderd?

De windparken zijn neergezet om groene energie te produceren: dat doel is dus bereikt. Maar of het ook een goede belegging is en rendement oplevert, is van meerdere factoren afhankelijk.

Het gaat erom hoeveel elektriciteit er wordt geproduceerd. Dat hangt af van de wind en of de turbines het doen. De geproduceerde energie moet worden verkocht. Dus de prijs die je ervoor krijgt is belangrijk. De opbrengst bestaat uit de verkoopprijs, maar ook uit subsidie voor de productie en garanties van de origine die je kunt verkopen. Het park draait niet vanzelf, dat brengt kosten met zich mee, met name onderhoudskosten. Die kostenposten zijn afhankelijk van de inflatie en de rente.

	Omschrijving	Wat is er veranderd?	2023 realiteit
Productie	- Wind - Beschikbaarheid	Nieuwe windstudie: (⬇️) BW, (⬆️) NBW	(⬆️) 115% BW, (⬆️) 109% NBW
Prijs	- Elektriciteitsprijs - Subsidie - Garanties van Origine	(⬇️) 2024-2029 omlaag, (⬆️) 2030 e.v. hoger	(⬇️) Gedaald
Kosten	- Onderhoud - Gebruik stroomnet	Nieuw contract in onderhandeling	
Inflatie	Indexatie kosten	Hoge inflatie in 2023 en 2024, daarna 2%	(⬇️) Van 2,0% naar 8,5%
Rente	- Rente- en aflossingsverplichtingen - Disconteringsvoet	(⬆️) Van 7,0% (1/1) naar 6,9% (31/12)	

Een nieuwe windstudie en elektriciteitsprijsverwachtingen

Aan het begin van het jaar werd Meewind verrast door een nieuwe windstudie. Die werd niet zomaar gedaan: vanaf 2020 liep de productie terug. De aanleiding om een nieuwe studie uit te laten voeren was om op basis van nieuwe, actuele informatie het langetermijnperspectief van dit soort parken te herijken.

De conclusie had met name een grote negatieve impact voor het windpark Belwind. Daar was het verschil in productieverwachting het grootst. Simpelweg omdat het gebouwd werd in een tijd dat men niet zoveel wist van wind op zee en er ook geen andere parken in de buurt stonden. Intussen is er veel omheen gebouwd. Bij Nobelwind was het verschil niet zo groot ten opzichte van de aannames die we hanteerden.

Wake-effect & Blokkade-effect

Windturbines staan in verschillende rijen. De turbines achteraan hebben hinder van de turbines die ervoor staan. Dat was in 2009 bekend: het wake-effect (zie ook de foto links hieronder). Dat effect blijkt groter dan 15 jaar geleden werd gedacht.

Van een ander belangrijk effect was men zich destijds minder van bewust: niet alleen de achtergelegen windturbines worden beïnvloed door de windturbines ervoor, maar ook omgekeerd. Dat heet het blokkade-effect.

Nieuwe berekeningen leiden tot de conclusie dat de verwachting voor de toekomst, met name bij Belwind, behoorlijk naar beneden moest worden bijgesteld.

Ontwikkeling elektriciteitsprijzen

Een andere belangrijke ontwikkeling van de afgelopen paar jaar gaat over de elektriciteitsprijzen. 2 jaar lang is het omhoog gegaan, met name vanwege het conflict in de Oekraïne. Dat heeft voor veel turbulentie gezorgd. Het afgelopen jaar is die markt alweer genormaliseerd.

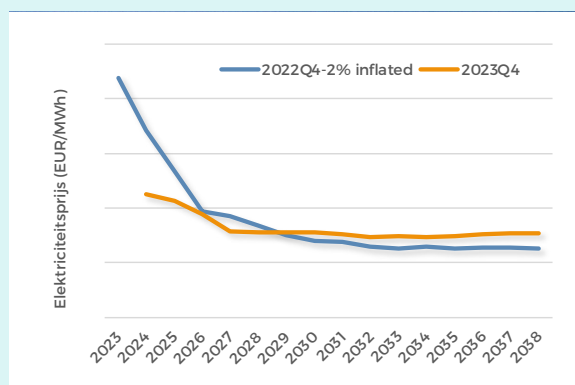
In de grafiek toont de blauwe lijn de toekomstverwachting van iets minder dan een jaar geleden; de oranje de huidige verwachting. Met name voor de komende vijf jaar is die lijn naar beneden geschoven; een teken dat de markt weer meer genormaliseerd is.

De verwachting is dat de elektriciteitsprijzen in de toekomst wat lager zullen zijn dan we een jaar geleden dachten. En dat de geproduceerde elektriciteit dus ook minder oplevert.

Verlaging productieverwachting



Verwachte ontwikkeling elektriciteitsprijs 2024-2038



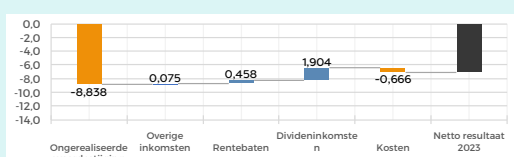
Resultaten 2023

De hiervoor besproken ontwikkelingen hebben veel invloed gehad op het rendement van de fondsen. Bij Zeewind Bestaande Parken heeft dat geleid tot een negatief rendement. En bij Zeewind Nieuwe Parken tot een positief rendement.

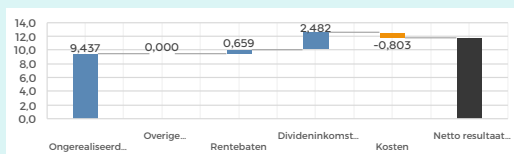
Hoe kan het dat 2 parken, ongeveer even groot, die naast elkaar staan in de Noordzee, zo'n verschillende ontwikkeling doormaken? De bijgestelde windstudie is daar bij Belwind echt de belangrijkste verklaring voor.

Maar de parken zijn ook niet helemaal hetzelfde. Belwind is bijvoorbeeld 6 á 7 jaar ouder. Nobelwind is tegen veel lagere kosten gebouwd. De parken hebben een ander stroomcontract, zijn anders gefinancierd. De subsidie bij Nobelwind loopt nog 6 jaar langer door dan bij Belwind. De parken zullen zich enigszins hetzelfde ontwikkelen, maar er kunnen wel degelijk verschillen ontstaan.

Zeewind Bestaande Parken



Zeewind Nieuwe Parken



Resultaat participanten

PER PARTICIPATIE (EUR)

	ZBP	ZNP
Intrinsieke Waarde 1 jan 23	1.210,14	1.628,19
- Uitgekeerd dividend	- 52,50	- 87,50
- Ongerealiseerd rendement	- 202,78	+ 326,30
Intrinsieke Waarde 31 dec 23	954,86	1.954,49

Rendement (na LKR)

	ZBP	ZNP
	- 150,28 (-16,8%)	+ 413,80 (+25,4%)
Aantal participaties:		
- 1 jan 2023	35.190,6	28.068,4
- 31 dec 2023	35.492,1	27.907,7
- Mutatie	+ 301,5 (+0,86%)	- 160,7 (-0,57%)

De toekomstverwachting

De projecten lopen nog door tot tenminste 2038. In die tijd produceren de parken gewoon elektriciteit en zullen geld opleveren. Meewind weet het niet exact, want er is geen glazen bol, maar met de kennis van vandaag is het plaatje zoals u kunt zien in de grafiek. Belwind is blauw, Nobelwind oranje. De Nobelwind-balkjes zijn langer. Dat verklaart mede waarom Zeewind Nieuwe Parken vandaag hoger gewaardeerd wordt.

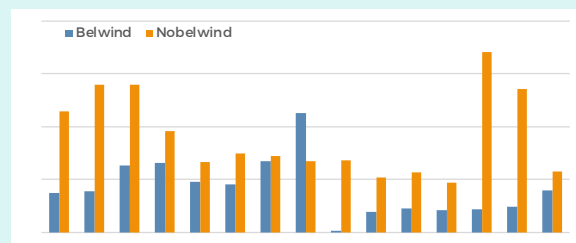
De laatste jaren zakken de blauwe balkjes in: dat is de termijn waarmee de concessie verlengd is. Oorspronkelijk werd Belwind voor 20 jaar gebouwd. Intussen is de concessie verlengd tot 2038. In de laatste 6 jaar zijn er minder inkomsten omdat de subsidie dan wegvalt.

Er komt geld uit de Zeewind-fondsen. Dat zal Meewind waarschijnlijk steeds 2 keer per jaar, ieder jaar opnieuw in de vorm van dividend aan u uitkeren. En met het uitkeren zal ook geleidelijk de intrinsieke waarde van de fondsen gaan dalen omdat er steeds minder toekomstige cashflows over zijn. Uiteindelijk tot nul in 2038/2039.

Participeert u nu in (een van) de Zeewindfondsen dan ligt het verwachte rendement vanaf nu tot 2038 op basis van de huidige berekening op 5% tot 5,5%.

Verwachte opbrengsten per participatie per jaar

ter illustratie



Betreft bedragen per jaar

Houdt nog geen rekening met fondskosten

Werkelijkheid kan hiervan afwijken

Groenfonds Regionaal Duurzaam

De investeringsstrategie

Waar de Zeewindfondsen een klein aantal grote projecten is, is het Groenfonds Regionaal Duurzaam een grote verzameling kleinere projecten. Dat is in 2012 opgezet om veel breder te investeren in Nederlandse, regionale projecten en is nu het grootste Meewind-fonds.

Het heeft een fiscale groenstatus wat een voordeel biedt als u erin belegt. De reden daarvoor is dat het projecten betreft die over het algemeen een steuntje in de rug nodig hebben. Daar heeft de overheid een regeling voor: de groenregeling. Meewind moet minimaal 70% van het kapitaal investeren in dit soort projecten.

De strategie is om repetitief te investeren en sterk te diversificeren.

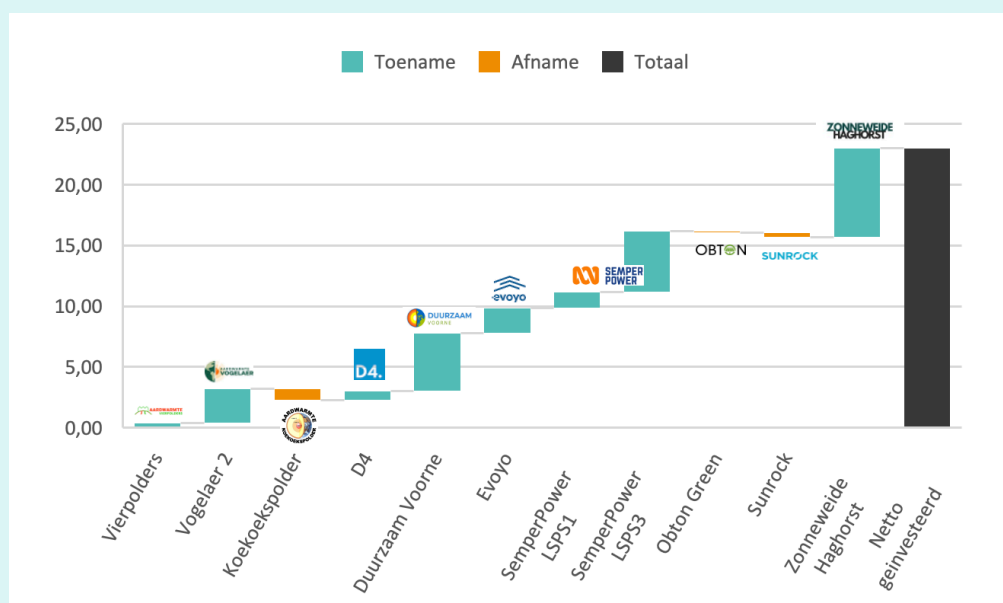
Welke mutaties zijn er geweest?

Meewind is het afgelopen jaar het meest actief geweest in dit fonds. Eind vorig jaar had Meewind daar ook de meeste liquide middelen. Uiteindelijk is er een kleine €25.000.000,- geïnvesteerd in 8 verschillende bedrijven en projecten.

De helft daarvan ongeveer in geothermie. Er is in batterijprojecten van SemperPower geïnvesteerd. Zonneweide Haghorst is gefinancierd. En er zijn 3 leningen terugbetaald, in totaal voor ongeveer € 1.500.000,-.

Per saldo heeft Meewind dus zo'n €23.000.000,- gefinancierd. Dat is de groei.

Investerings GRD 2023



Hoe ziet de investeringsportefeuille er eind 2023 uit?

Meewind heeft eind 2023 een portefeuille van een kleine € 150.000.000,-. Daarvan was € 135.000.000,- daadwerkelijk belegd. Het restant is in de vorm van liquide middelen aanwezig.

Ongeveer 70% van die beleggingen bestond uit leningen; vaak aan projecten met een groenstatus. Ongeveer 25% was aandelenbelangen, GRD heeft 29 verschillende partijen gefinancierd. Zo is het Groenfonds een zeer gediversificeerd fonds. Het voordeel daarvan is dat het fonds beter schommelingen kan opvangen: soms gaat het bij het ene project beter, bij het andere wat minder en het jaar erna omgekeerd.

Overzicht portefeuille

EUR 146,9 fondsvermogen (IW)

- EUR 135,5m belegd
- EUR 15,6m liquide
- EUR 4,2m verplichtingen

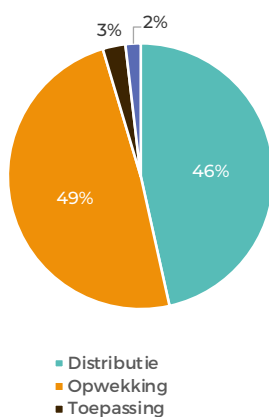
Gediversifieerde portefeuille

29 partijen gefinancierd

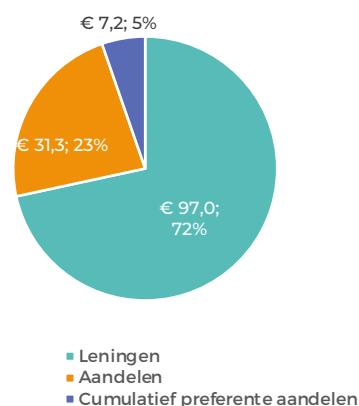
- 31 leningen
- 9 deelnemingen
- Veelvoud aan projecten

Stand per 31 december 2023

Investerings naar thema



Investeringsportefeuille (in mln. EUR)



Hoe deden de investeringen het in 2023?

Afgelopen jaar kende hoogte- en dieptepunten voor het Groenfonds Regionaal Duurzaam.

Hoogtepunt: OG Clean Fuels

Meewind is al sinds 2015 aandeelhouder van het bedrijf Orange Gas, tegenwoordig OG Clean Fuels dat een netwerk van groengas tankstations bouwt. Het is marktleider in een aantal landen, waaronder Nederland, Duitsland en sinds dit jaar ook Zweden. Meewind heeft 20% van de aandelen en heeft €18.000.000,- gefinancierd. Een substantieel bedrag.

Het bedrijf heeft de laatste 1,5 tot 2 jaar goede ontwikkelingen doorgemaakt, met name in de uitbouw van hun netwerk met een significante omzet- en winstgroei. Ze zijn uitgegroeid tot een partij waar grote bedrijven die willen verduurzamen naartoe gaan. DHL bijvoorbeeld, om in Duitsland een deel van hun vloot van bestelbusjes te vervangen door groen-gas-busjes. Een succesvol proefproject dat nu wordt uitgebreid; mogelijk ook naar Nederland.

Een voorbeeld van een bedrijf dat de afgelopen jaren een heel goede positie heeft opgebouwd in een zeer gespecialiseerde markt en zich heel positief ontwikkeld heeft.

Dieptepunt: Evoyo

Dat geldt niet voor iedere investering. Evoyo redde het bijvoorbeeld niet. Evoyo richtte zich op het verduurzamen van de bebouwde omgeving, waaronder warmteprojecten. Meewind had een bescheiden belang van 10% en financierde daarnaast projecten zoals warmteprojecten, warmtelevering aan bijvoorbeeld appartementencomplexen etc.

En een jaar geleden, relatief kort nadat een grote financieringsronde was afgerond waarbij een aantal banken in totaal € 125.000.000,- ter beschikking wilden stellen, aandeelhouders extra investeerden, viel de nieuwbouw-markt stil. Er werd bijna geen project meer gedaan; materiaal en arbeid was te duur geworden. De rentestijging speelde een belangrijke rol. Het resultaat: de onderneming die zich ingesteld had op groei, zag haar projecten on hold gezet worden of gecancelled worden.

Meewind heeft geprobeerd samen met de andere aandeelhouders en het management via een herstructurering er alsnog een rendabele businesscase van te maken. Dat is helaas niet gelukt.

Aan het eind van het tweede kwartaal, begin van het derde kwartaal is vastgesteld dat het onmogelijk was van de onderneming een rendabel bedrijf te maken. Het besluit: niet verder investeren, proberen om het leed te beperken. Het resultaat daarvan is dat het bedrijf uiteindelijk is geliquideerd. Delen zijn verkocht. Waaronder projecten die Meewind financierde, aan energieleverancier Duurzaam Opgewekt.

Daarmee is Meewind financier geworden van het bedrijf Duurzaam Opgewekt. Dat is niet wat Meewind voor ogen had toen zij een jaar geleden een bedrijf zag dat klaar was voor de grote sprong voorwaarts.

In 2023 operationeel

Een aantal projecten waar Meewind geholpen heeft bij de realisatie, is in 2023 in gebruik genomen. Windpark Streepland, Zonneweide Haghorst en SemperPower. Wind, zon en batterijprojecten.

Uitdagingen

Geothermie

Als het allemaal vanzelf ging, dan hadden ze Meewind natuurlijk niet nodig: er waren ook uitdagingen in 2023. En dan is er werk aan de winkel. Bij geothermie bijvoorbeeld waarbij eens in de zoveel tijd toch een verstopping in de aan- of afvoerputten kan ontstaan. Dat is regelmatig bij de hand, tot aan eventueel nieuwe boringen toe. Daar is Meewind veel tijd aan kwijt. En toch is het belangrijk dat het gebeurt, want het is een van de weinige manieren om de tuinbouw te verduurzamen.

Dalende energieprijzen

Dalende energieprijzen zijn natuurlijk een aandachtspunt. Met name voor projecten die net opstarten; financiering is dan lastiger.

Netcapaciteit

Een andere uitdaging is het stroomnet wat behoorlijk zwaar belast en vaak overbelast is. Een oplossing is noodzakelijk voor het realiseren van nieuwe projecten. Hier speelt Meewind zelf een grote rol in. Dat zit zo. Bij de realisatie van een zon- of windproject is een aansluiting op het net nodig. Voor afspraken met een netbeheerder, is een aanbesteding nodig. Financiert Meewind de aansluiting, dan kan het project verder gerealiseerd worden.

Resumé

OG Clean Fuels groeit succesvol door

20% aandelenbelang, totale financiering EUR 18,2m

- 12% toename verkochte kilo's
- € 58,6 m omzet (excl. groencertificaten) +36%
- € 13,3 m EBITDA +51%
- Belangrijke nieuwe contracten: DHL, Praxis
- € 65 m groeifinanciering via Banco Santander



Evoyo redt het helaas niet

10% aandelenbelang plus projectfinanciering, totale financiering € 11,3 m

- Eind 2022 grote financieringsronde voor groei. In Q1 2023 is de bouwmarkt stilgevallen
- In Q2 herstructurering zonder positief resultaat. Om verdere verliezen te vermijden, is in september besloten niet verder te financieren
- WKO projecten (incl. financiering) overgenomen door Duurzaam Opgewekt

In 2023 operationeel

- Goede Buren WP Streepland
- Zonneweide Haghorst
- Semper Power LSPS3



Belangrijkste uitdagingen

- Geothermie (putverstoppingen, hoge gasprijzen)
- Dalende elektriciteitsprijzen
- Netcapaciteit

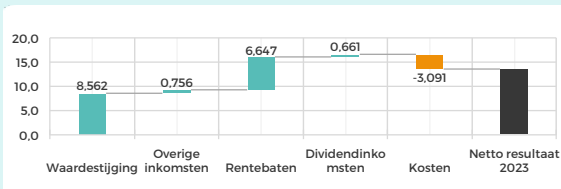
Resultaten 2023

Het Groenfonds Regionaal Duurzaam heeft in 2023 een uitzonderlijk goed resultaat gehad: meer dan 10%. Dat is niet het rendement dat Meewind verwacht voor een fonds als dit. De oorzaak is dat een aantal dingen goed zijn gelopen. Maar vooral ook door de stelselwijziging die Meewind heeft doorgevoerd. In het midden van het jaar is besloten om de 25% die was geïnvesteerd in aandelenbelangen, niet langer op kostprijs (het bedrag wat ooit geïnvesteerd is) te waarderen. Maar meer te kijken naar de toekomst, de verwachtingen en de waarde die dat met zich meebrengt.

De reden: een aantal bedrijven en projecten in de portefeuille van het fonds ontwikkelde zich heel goed. De waarde die daar werd gecreëerd zagen participanten niet terug. Tegelijkertijd: als iets niet goed ging, zoals bijvoorbeeld Evoyo, dan leidde dat tot een afboeking. Dat vond Meewind niet evenwichtig. De conclusie: de aandelen moeten anders gewaardeerd, namelijk tegen marktwaarde.

Het resultaat van de stelselwijziging verklaart ongeveer de helft van het rendement van het afgelopen jaar. Dat zal er niet volgend jaar weer zijn.

Resultaat 2023 Groenfonds Regionaal Duurzaam



Stelselwijziging per 30 juni 2023:

- Aanleiding was de ontwikkeling van verschillende projecten
- Positief effect op het resultaat 2023 bedroeg €8,56 m (of €62,5 per participatie)
- Dit effect is niet jaarlijks terugkerend

Resultaat participanten

GRD

PER PARTICIPATIE (EUR)

Intrinsieke Waarde 1 jan 23	994,47
- Uitgekeerd dividend	- 25,00
- Ongerealiseerd rendement	+ 103,66
Intrinsieke Waarde 31 dec 23	1.073,13

Rendement (na LKR)

+ 128,66
(+ 10,4%)

Aantal participaties:

- 1 jan 2023	125.119,5
- 31 dec 2023	136.913,1
- Mutatie	+ 11.793,6 (+ 9,43%)

De toekomstverwachting

Verwacht rendement

Het rendement van de voorgaande 2 jaar was eigenlijk niet zo goed en dat kan komende jaren structureel iets beter zijn. Dat komt doordat de rente is gestegen. Zet Meewind nu een lening uit, dan krijgt ze daar nu meer voor dan 1 of 2 jaar geleden. Meewind ziet ook meer vraag. Voor bepaalde dingen is er veel aanbod, voor bepaalde dingen niet. Meewind helpt echt het verschil te maken. En daar kan een goed rendement tegenover staan.

Daarnaast probeert Meewind iets minder liquide middelen aan te houden omdat die niets opleveren. Meewind hanteert uiteraard bepaalde buffers. Liquide middelen zijn bovendien nodig om nieuwe investeringen te kunnen doen en het fonds uit te kunnen bouwen. Maar zoveel als voorheen, dat is niet wenselijk om de simpele reden dat dat ten koste van het rendement gaat.

De komende paar jaar verwacht Meewind een structureel rendement tussen de 4% en de 6%. Niet het rendement van afgelopen jaar; wel meer dan de 2 jaar daarvoor.

Ontwikkelingen groenfonds

Van Kooten wijst nog op 2 bijzondere ontwikkelingen rond groenfonds. Ten eerste: de fiscale behandeling van groen beleggingen versobert per 1 januari 2025. Een kleiner deel van uw groene beleggingen worden vrijgesteld: tot € 30.000 voor alleenstaanden, tot €60.000 voor fiscaal partners. Over het meerdere heeft u dadelijk niet meer het fiscale voordeel. Nog altijd beter dan een niet-groene belegging, maar minder dan dat het was.

Ten tweede: de regeling groenprojecten is veranderd in 2022. Er worden meer eisen gesteld aan projecten, omdat het geld echt bedoeld is voor projecten die een steuntje in de rug nodig hebben. Hierdoor is het voor Meewind iets moeilijker geworden om de goede projecten te vinden. Ze zijn er nog steeds. Dus Meewind zal dit fonds gewoon laten groeien.

Energie Transitiefonds

Investeringsstrategie: wat deed Meewind in 2023?

Het Energie Transitiefonds is opgericht complementair aan het Groenfonds Regionaal Duurzaam. Projecten die kwalificeren onder de groenregeling in het Groenfonds, de andere investeringen, meer bedrijven dan projecten, in het Energie Transitiefonds. Meewind noemt dat investeren in koplopers van de energietransitie.

Uitbouwen bestaande investeringen

In 2023 heeft Meewind zich vooral met Leap24 beziggehouden: daar is € 12.500.000,- in geïnvesteerd. Dat brengt de totale investering op €20.000.000,0-.

Daarnaast is de waarde van Greenchoice erg toegenomen. Mensen die al langer in het Energie Transitiefonds beleggen weten: Greenchoice heeft ook andere tijden gekend. De afgelopen 2 jaar zijn goed geweest. De onderneming heeft zich goed gepositioneerd. En heeft niet alleen geprofiteerd van hoge energieprijzen, maar heeft vooral ook heel verstandig ingekocht. Er zijn veel partijen geweest die dat niet hebben gedaan en daardoor in de problemen zijn gekomen.

Greenchoice heeft daarentegen hun klantenbestand kunnen uitbouwen en heeft haar winstgevendheid vergroot. Daarmee heeft Greenchoice ook haar Platform voor Klimaatpositiviteit verder uitgebouwd waarmee zij haar klanten wil helpen hun leven te verduurzamen. U kunt niet alleen uw gas en stroom afnemen bij Greenchoice maar ook zonnepanelen of een laadpaal laten installeren en een laadpas afnemen. Dit realiseert Greenchoice door samenwerkingen aan te gaan en daardoor is het bedrijf in waarde gestegen.

Streven naar diversificatie

Tegen de waardeontwikkeling van Greenchoice valt bijna niet op te investeren. De instroom van liquide middelen in het fonds is vandaag niet groot genoeg om daar genoeg diversificatie tegenover te kunnen zetten. Dat is jammer, want het is wel de doelstelling van het Energie Transitiefonds. Meewind hoopt dus dat voldoende mensen blijven investeren om die diversificatie komend jaar tot stand te brengen.

Wat voor investeringsmodelijkheden hebben we bekeken?

Duurzame mobiliteit

Er zijn veel investeringsmogelijkheden voorbij gekomen. Op het gebied van de duurzame mobiliteit bijvoorbeeld. Er zijn veel smaken laadpalen in diverse niches: snelladers, langzame laders, laders langs snelwegen, laadpalen in woonwijken, in industriegebieden maar ook bij evenementenlocaties.

Bij iedere investeringsmogelijkheden maakt Meewind een selectie, een beoordeling: geloven we hierin? Is het een logische stap? Is het voor de lange termijn?

Energieopslag en BioLNG

Ook is gekeken naar batterijen of energieopslag. Er wordt veel geschreven over gigastorage, zoals de grote batterijprojecten van Semper. Maar er zijn ook kleinere, tijdelijke en mobiele batterijen nodig bij evenementen, op bouwplaatsen (bouwbedrijven krijgen vaak geen opdrachten in steden als zij niet verduurzamen). Ook zien we BioLNG voorbijkomen. Interessante investeringskansen; er is genoeg te doen.

Hoe deden de investeringen het in 2023?

Zowel Greenchoice als Leap24 zijn heel ambitieus en actief bezig geweest om hun activiteiten uit te bouwen.

Van Greenchoice krijg je positieve energie

24,8% aandelen belang, totale investering €70,2 m

- Jaar afgesloten met een resultaat ruimschoots boven budget
- Activiteiten rond verduurzaming bebouwde omgeving (platform)
- Nieuwe merkcampagne 'groene keuzes laten werken voor jou'

Diverse overnames/samenwerkingen:

januari	Minderheidsbelang in de Saman Groep, een familiebedrijf en installateur van duurzame producten in Zuidwest-Nederland.
juli	Overname stroomcontracten van DVEP (De Variabele Energie Producent). Per 1/1/2024 250 aansluitingen met gezamenlijk vermogen 400 MW.
oktober	Particuliere energiecontracten Shell Energy
november	Samenwerking met Green Energy Storage voor grootschalige batterijprojecten.

LEAP24: samen personen- en goederenvervoer uitstootvrij

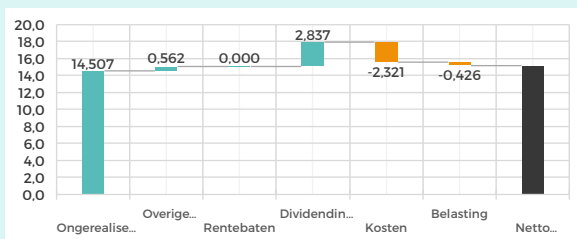
32,8% aandelenbelang & cumprefs, totale investering €20 m

- Ambitie: hét basisnetwerk van snellaadstations voor groot en klein verzorgen in Noordwest Europa
- Groene stroom van Nederlandse wind- en zonprojecten
- Per 1/1/2024 19 locaties operationeel in Nederland. Uitgebreide pijplijn met nieuwe projecten in Nederland, Duitsland en het VK
- Vanuit ETF in 2023 EUR 12,5m extra geïnvesteerd

Resultaten 2023

Links in de grafiek ziet u een grote balk die de waardeontwikkeling aangeeft: dit fonds haalt vooral rendement uit de waardeontwikkeling. Er zijn ook dividenden ontvangen van Greenchoice; dat wordt komend jaar ook verwacht. Dat geld is geherinvesteerd. Het fonds heeft een rendement opgeleverd van ruim 14%. Het aantal participaties dat is uitgegeven, is met ruim 5% toegenomen.

Resultaat 2023 Energie Transitiefonds



Resultaat participanten

ETF

PER PARTICIPATIE (EUR)

Intrinsieke Waarde 1 jan 23	1.260,18
- Uitgekeerd dividend	PM
- Ongerealiseerd rendement	+ 181,45
Intrinsieke Waarde 31 dec 23	1.441,63

Rendement (na LKR)

+181,45
(+ 14,4%)

Aantal participaties:

- 1 jan 2023	80.841,6
- 31 dec 2023	85.590,6
- Mutatie	+ 4.749,0 (+ 5,87 %)

De toekomstverwachting

Rendementseis is gestegen

De rendementseis is wat gestegen wat puur te maken heeft met de marktomstandigheden. Doet Meewind nu een investering, dan gelden er andere eisen dan 2 jaar geleden. Dat heeft te maken met de rente en met de onzekerheid in de omgeving.

Streven naar diversificatie

Meewind blijft streven naar diversificatie waardoor de afhankelijkheid van 1 of 2 bedrijven minder zal worden. Waar die afhankelijk nu heel goed uitpakt, hoeft dat niet ieder jaar het geval te zijn.

Slappe financierings- en overnamemarkt

De financierings- en overnamemarkt is moeilijker geworden het afgelopen jaar. Waar tot een jaar geleden de cijfers tot in de hemel gingen qua aantallen overnames en de prijzen die betaald werden, is dat op dit moment niet meer zo. Hoewel de energiemarkt nog een van de meest populaire markten is, is het ook daar voor partijen moeilijker geworden is om financiering te vinden. Tegelijkertijd is daar veel geld nodig.

Dat biedt kansen voor het Energie Transitiefonds. Meewind zit daar met haar netwerk, kennissen en ervaring op de goede plek. De verwachting is dat het fonds komende jaar opnieuw gezond zal kunnen investeren.

Verwacht rendement

Het prospectus spreekt van een verwacht rendement na kosten van 6% tot 9%. Meewind verwacht dat dat eerder aan de boven- dan aan de onderkant zal uitkomen.

Vooruitblik 2024

Politieke onzekerheid mag niet tot vertraging leiden

Beperkt klimaat-enthousiasme onder partijen

Meewind is geschrokken dat partijen die haar missie niet welgevallig zijn, de grote winnaars zijn geworden van de verkiezingen. Wat gaat dat betekenen?

Nederland gebonden aan Europese afspraken

Nu 2 maanden na de verkiezingen, is Meewind er anders naar gaan kijken. Want de energietransitie en de verandering die moet worden doorgemaakt, is een grensoverstijgend probleem dat grensoverschrijdend wordt opgelost. Er zijn Europese basisafspraken gemaakt over het terugdringen van CO₂-uitstoot waar Nederland zich bij heeft aangesloten. Het merendeel van de partijen die nu om tafel zitten, onderschrijven die afspraken grotendeels. Dit laat zich in de ogen van Meewind niet stoppen.

Steunmaatregelen voor projecten met terugwerkende kracht ongedaan maken: minder aannemelijk

Dat wil niet zeggen dat een nieuwe regering met niet-klimaat-enthousiaste partijen de afspraken niet op een andere manier zal invullen dan de afgelopen jaren is gebeurd. Meewind denkt niet dat dit meteen invloed zal hebben op de fondsen. Want dan zouden er maatregelen met terugwerkende kracht moeten worden ingevoerd; dat is nog niet vaak voorgekomen. Dan stelt een overheid zich wel erg onbetrouwbaar op. De portefeuille staat stevig.

Mogelijk vertraging in realisatie energietransitie; invloed op uitbouw bestaande fondsen

Mogelijk wordt gedacht aan alternatieve bronnen van energie waardoor de projecten van Meewind minder steun krijgen dan in het verleden. Dat zal betekenen dat Meewind extra haar best zal moeten doen om te zorgen dat het toch gebeurt. De realiteit is dat er vertraging op kan lopen en er extra uitdagingen komen om projecten toch te realiseren.

Trend is duidelijk: omslag moet er komen

De vraag óf de projecten moeten worden gedaan, is er niet. Ze moeten gewoon worden gedaan. Die omslag is door de meeste bedrijven al gemaakt. Er wordt enorm veel initiatief genomen, ook buiten Nederland. Wat er in Nederland gebeurt, is in dat opzicht beperkt van invloed.

De trend is ingezet en die zal niet meer worden gestopt. Dat is de overtuiging van Meewind. Is dat wishful thinking? Mogelijk, maar positiviteit is nodig om te kunnen ondernemen. De vraag is niet of er nog wat moet gebeuren en of er nog geld nodig is. Dat is er.

Andere relevante onderwerpen

Duurzaamheidsverslag

Meewind gaat komend jaar een duurzaamheidsverslag maken over wat ze doet en de impact daarvan.

KYC & transactiemonitoring

Meewind heeft als beheerder van beleggingsfondsen een functie in het tegengaan van witwassen van zwart geld; dat is niet nieuw. Dat betekent dat er voor iedereen die bij Meewind wil beleggen, een dossier moet worden aangehouden. Kopie paspoort is wel het minste. Dat moet altijd gevuld zijn en actueel zijn. Zijn er bijzondere transacties, dan moet er extra navraag gedaan worden.

Mogelijk wordt u als participant komend jaar door ons benaderd n.a.v. een opvallende transactie. Meewind hoopt dat participanten dan begrijpen dat dit geen hobby is, maar een verplichting. En dat er begrip is voor de noodzaak informatie op te vragen en u mee wilt werken om deze te verstrekken.

Eventuele nieuwe fondsen

Komend jaar kijkt Meewind verder naar wat alle ontwikkelingen betekenen voor vragen vanuit de markt. Waar zit straks precies de financieringsbehoefte? En hoe kunnen de fondsen van Meewind daarin voorzien? Er zijn veel initiatieven rondom technologie-ontwikkelingen, voor productie van zonnepanelen bijvoorbeeld. Daar zou Meewind een rol in kunnen spelen.

Box 1 pensioenbeleggen

Iets anders waar Meewind naar kijkt is de grote groep zzp'ers die er afgelopen jaren bij gekomen is en die zelf voor hun pensioen moeten zorgen. De overheid vindt dat een zorg en heeft daartoe pensioenbeleggen met fiscaal voordeel geïntroduceerd. Meewind onderzoekt de mogelijkheid om pensioenbeleggen in duurzame energieprojecten mogelijk te maken.

Investeren in een aantal thema's rond CO2-reductie

De missie van Meewind is om CO2-uitstoot terug te dringen. Daartoe gaat Meewind komend jaar niet ineens andere investeringen doen. Meewind investeert aan de hand van een aantal thema's: productie van duurzame energie, het terugdringen van energieverbruik en het terugdringen van directe uitstoot.

Meewind heeft op al deze vlakken in de portefeuilles in haar beheer al investeringen die de doelen uiteindelijk helpen realiseren. Dat blijft Meewind doen.



Een aantal focusgebieden voor komend jaar

Het afgelopen jaar heeft Meewind gekeken naar hoeveel geld er nou eigenlijk nog nodig is voor de energietransitie in Nederland en waar precies in de markt. Wat is de doelstelling voor een bepaald segment tegen 2030? Waar stonden die markten eind 2022? Wat is er nodig in termen van investeringen om zoiets te realiseren? Het gaat over tientallen miljarden. Er is dus absoluut een markt voor duurzaam beleggen.

Daar zit de verduurzaming van de bebouwde omgeving en de industrie nog niet eens in... terwijl dat misschien wel de allerbelangrijkste noten zijn om te kraken de komende jaren. Meewind ziet dat terug in de financieringsaanvragen die we ontvangen. De rechter grafiek van dealflow in het vierde kwartaal van 2023 laat hetzelfde zien.

Opslag, dat vaak ter sprake is gekomen in deze presentatie, maakte de helft uit van alle aanvragen in dat vierde kwartaal. Simpelweg omdat het stroomnet niet voldoet vandaag. Een volgend probleem is het gebrek aan gelijktijdigheid: de wind waait niet altijd en de zon schijnt niet altijd als we het nodig hebben. En als de energie is opgewekt, wat doe je er dan mee in de tussentijd? Daar heeft opslag heeft daar een rol.

Daarnaast bestonden de aanvragen voor een aanzienlijk deel uit duurzame mobiliteit, wat zon en wind en zag Meewind voor het eerst waterstofprojecten. Die projecten voldeden nog niet aan de criteria die Meewind hanteert; de verwachting is niet dat Meewind daar komend jaar dan ook veel in zal investeren.

Al met al genoeg te doen voor het Energie Transitiefonds en het Groenfonds Regionaal Duurzaam. We hopen dat u ons daarbij steunt.

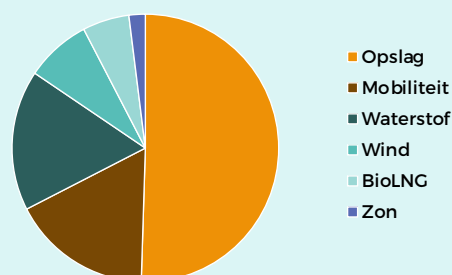
Financiering nodig analyse Meewind

	Doel 2030	Werkelijk 2022	Investering
Zon-PV	30 GW	18 GW	~€ 7-8 mrd
Wind op Land	10-15 GW	6,2 GW	~€ 13 mrd
Wind op Zee	21 GW	3,2 GW	~€ 50 mrd
Geothermie	15 PJ	6,2 PJ	~€ 17 mrd
Batterij opslag	5-10 GW		~€ 7-8 mrd
Elektrisch laden	1,8m laadpalen	100k laadpalen	~€ 5-6 mrd

* Exclusief maatregelen voor het verduurzamen industrie en de bebouwde omgeving

Indicatieve dealflow per sector

4e kwartaal 2023, gebased op EUR



Blok 2

Behandeling vooraf ingestuurde vragen

Vraag 1

Veel van de vooraf ingestuurde vragen gingen over de politieke situatie en wat voor impact dat heeft op de ontwikkeling van Meewind en op de projecten die zij doet. Hoe kijkt Willem Smelik terug op politieke hobbels uit het verleden? De heer Smelik antwoordt dat er in het verleden veel tegengas is geweest: ongelukkige aandacht vanuit de media, banken die omvielen, windmolens die slechts op subsidie draaien. Het was de reden waaruit Meewind ontstond: de transitie moest op gang gebracht worden. Nederland, als centrum van de Noordzee heeft daarin veel kansen, die heeft Meewind gegrepen en keer op keer heeft gerealiseerd ondanks die tegengas. Wat dat betreft is er veel in positieve zin veranderd.

Vraag 2

Ook over de turbulente jaren van de Zeewindfondsen afgelopen jaar zijn veel vragen gesteld. Met name over het verschil in uitwerking van de ontwikkelingen op beide fondsen: een forse daling voor het ene park, een forse stijging voor het andere terwijl ze zo dicht bij elkaar liggen in dezelfde zee? De heer Smelik verwijst naar de toelichting van Chrisbert van Kooten eerder in de presentatie: de verschillen tussen beide parken zijn groter dan de overeenkomsten. En benadrukt het effect van het blokkade-effect op de verwachte productie. Daarbij verwijst hij in het bijzonder naar de bouw van Borssele op 500 meter van Belwind wat een groot blokkade-effect veroorzaakt. Van Kooten voegt daaraan toe dat de grote min bij Belwind naar verwachting eenmalig is omdat deze verklaard wordt door die nieuwe windstudie. Zo'n studie volgt niet ieder jaar opnieuw.

Vraag 3

Het derde onderwerp dat vaak terugkwam in de ingezonden vragen betrof het Energie Transitiefonds. Wat gaat er met het fonds gebeuren? Hoe laat Meewind het groeien? Van Kooten antwoordt dat het noodzakelijk is dat (meer) mensen blijven participeren in het fonds. Ineens 3 of 4 investeringen van €10.000.000,- of €20.000.000,- erbij als tegenwicht tegen Greenchoice kan niet zomaar. Eerder zal de diversificatie gevonden worden in een aantal kleinere investeringen om reuring het fonds te brengen. Waarschijnlijk, zoals benoemd, rond opslag van energie en duurzame mobiliteit.

Vraag 4

Aan Willem Smelik de vraag: hoe ziet hij de rol van batterijen in de duurzaamheidsmissie van Meewind met het oog op de windmolens waar het ooit mee begon? Willem Smelik geeft aan dat het goed is om te realiseren dat het windpark dat Meewind als eerste hielp realiseren, anders nooit had bestaan. Meewind heeft op dat moment kunnen ingrijpen. En kan dat nu ook daar waar het net vol is en zonne- en windparken geen aansluiting kunnen krijgen, woonwijken niet aangesloten kunnen worden, bedrijven niet kunnen groeien. Investeren in batterijen betekent vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen en is een mogelijkhedenvoorwaarde voor het opwekken van groene energie.

Disclaimer:

De in dit verslag verstrekte informatie is met uiterste zorg samengesteld. Toch kan Meewind (Seawind Capital Partners BV) niet instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. Aan de verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. Voor onjuistheden of onvolledigheden in dit verslag aanvaardt Meewind geen enkele aansprakelijkheid. Op de inhoud van dit verslag van Meewind en op het Meewind-logo rusten auteursrechten. Niets uit dit verslag mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt, in enigerlei vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of enige andere manier. Dit is alleen toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van Meewind..

